

Anna Peters
Tel: 010-698 15 34
Anna.Peters
@naturvardsverket.se

SKRIVELSE FÖR KÄNNEDOM
2019-09-13 Ärendenr:
NV-06203-19

Enligt sändlista

Information om att EU-kommissionen har beslutat att lägga ner överträdelseärendet om krav på kväverening enligt avloppsdirektivet

Två beslut från EU-kommissionen i pågående ärenden mot Sverige om överträdelser av EU:s avloppsdirektiv

EU-kommissionen har under ett antal år drivit två ärenden mot Sverige för överträdelser av avloppsdirektivet (91/271/EEG). Den 25 juli 2019 fattade kommissionen två viktiga beslut om dessa ärenden. I det ena ärendet beslutade kommissionen att den kommer att **stämna Sverige för överträdelser av avloppsdirektivet**. Detta informerade kommissionen om i [ett pressmeddelande den 25 juli i år](#)¹. Det som inte framgår i pressmeddelandet är att det andra **ärendet om kväverening avslutades** av kommissionen samma dag, utan ytterligare åtgärder. Vi vill ge en kort information om det avslutade ärendet.

Vad betyder det att ärendet har avslutats?

För de berörda avloppsreningsverken i Ludvika, Fagersta, Enköping, Örebro, Lindesberg, Arvika och Jönköping (Simsholmen och Huskvarna) innebär beslutet att kommissionen inte kommer att återkomma med ytterligare krav på bevisning om kväverening för de berörda tätbebyggelserna **inom ramen för detta överträdelseärende**. Det kommer inte heller att bli en stämning till EU-domstolen i syfte att döma ut böter och löpande viten **inom ramen för detta överträdelseärende**.

Att kommissionen har lagt ner ärendet betyder att kommissionen inte längre avser att fullfölja ärendet genom att överlämna hela eller delar av det till EU-domstolen för utdömning av böter och löpande viten. Kommissionen kommer inte att utveckla skälen för att avsluta ärendet.

---

¹ https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-4258_sv.htm

Det är ännu för tidigt att veta vilka generella slutsatser som kan och bör dras om frågan om tillämpning av naturlig kväverening i sjöar (retention) för att följa avloppsdirektivet. Men det är möjligt att det på andra sätt kommer att bli tydligare vilken inställning kommissionen har i denna fråga. Bland annat finns två tätbebyggelser som tillämpar retention med bland de tio tätbebyggelser som omfattas av kommissionens pressmeddelande om att stämma Sverige i det andra överträdelseärendet. Skälen för beslutet om stämning är fortfarande inte kända i detalj. Vi kan i dagsläget exempelvis inte utesluta att kommissionen fortfarande principiellt ifrågasätter hur Sverige beräknar och tillämpar retention, men att den bedömer att den principfrågan kan drivas inom ramen för stämningen i det andra avloppsärendet.

Det är viktigt att tänka på att det nedlagda ärendet inte innebär några garantier för framtiden. Det återstår som nämnts oklarheter kring retentionsfrågan. Det är vidare så att kommissionen löpande granskar medlemsländernas efterlevnad av direktivet vid de EU-rapporteringar som genomförs vartannat år. Om nya överträdelser inträffar finns inga rättsliga hinder för kommissionen att öppna ett nytt ärende för sådana tätbebyggelser som tidigare har omfattats av ett överträdelseärende. Kommissionen kan däremot exempelvis inte återuppta och fortsätta med det nu nedlagda överträdelseärendet. Reglerna för ett hur ett överträdelseärende måste hanteras är strikta och följer en given gång med vissa förutbestämda steg.

Naturvårdsverket kommer att behöva följa kommissionens eventuella uttalanden och agerande i retentionsfrågan, för att kunna bedöma läget och behov av ytterligare insatser. Grunderna för stämningsansökan i det andra överträdelseärendet är en viktig pusselbit. En annan källa till information kan vara kommissionens kommande publicering av slutsatserna från 2018 års avloppsrapportering av data från 2016. I denna finns landspecifika bedömningar, där bland annat retentionsfrågan kan finnas med för Sveriges del.

Tillbakablick på kommissionens ärende 2002/2130 om Sveriges efterlevnad av avloppsdirektivets krav på kväverening

Kommissionen startade detta överträdelseärende 2002. Det inriktades helt på frågan om hur Sverige följer avloppsdirektivets krav på kväverening. Sverige stämdes så småningom till EU-domstolen och år 2009 kom en dom i mål C-438/07². Kommissionen fick inte framgång med sitt krav på att Sverige ska tillämpa kväverening även längre norrut än vad som hittills har gällt. Vidare ansåg EU-domstolen, i motsats till kommissionen, att naturlig kväverening, eller retention, får tillgodoräknas vid bedömning av kvävereduktionen från reningsverk i inlandet. Domstolen ansåg att det räcker att visa att som mest 30 procent av kvävet från ett avloppsreningsverk i inlandet når den kvävekänsliga kuststräckan. Det kravet måste inte klaras genom rening i reningsverket, utan kan också klaras genom att tillämpa retention. Sverige fälldes däremot för otillräcklig kväverening vid 36 reningsverk.

Kommissionen avslutade inte ärendet i och med domen, men använde inte heller sin möjlighet att stämma Sverige till domstolen för att döma ut böter och

---

²<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=77863&mode=req&pageIndex=1&dir=&occ=first&part=1&text=&doclang=SV&cid=11833552>

löpande viten. I stället fick Sverige möjlighet att löpande redovisa framsteg med utbyggnad av kväverening för de 36 reningsverken. I februari 2015 lämnades den sista redovisningen. Då ansåg Sverige att alla reningsverk följde direktivets krav på kväverening, eller att de (i två fall) inte omfattades av krav, eftersom tätbebyggelserna var mindre än 10 000 pe. Sveriges bedömning att samtliga nu följde direktivets krav baserades i några fall på att hög retention fick tillgodoräknas, utan någon ombyggnad i reningsverken. Att Sverige ansåg att kravet på kvävereduktion uppfylldes på detta vis, trots den fällande domen, berodde på att domskälen innebar en något generösare tolkning av hur retentionen får tillgodoräknas, jämfört med den tidigare svenska praxisen. Det kan också i vissa fall ha berott på uppdaterade och gynnsammare retentionsvärden sedan domen.

Hösten 2016 återkom EU-kommissionen till regeringen med en skrivelse där den ifrågasatte att utsläppskraven för kväve verkligen följdes för åtta reningsverk i sju tätbebyggelser (Ludvika, Fagersta, Enköping, Örebro, Lindsberg, Arvika och Jönköping). Kommissionen efterfrågade bevisning för de retentionsvärden som Sverige hade angivit. En kritisk fråga avsåg hur man genom konkreta mätningar kan bevisa hur stor retentionen är i varje enskilt fall och därmed också kvävereduktionens totala storlek, sett till hur mycket som når kustvattnet. Regeringen gav in ny bevisning som svar på skrivelsen.

Sommaren 2018 begärde kommissionen i samband med en videokonferens ytterligare bevisning om utsläppsdata samt övervakningsdata i berörda flodmynningar.

Den senaste skriftväxlingen mellan kommissionen och Sverige var i december 2018 - januari 2019. Det framkom då att kommissionen hade låtit en tredje part (NIVA i Norge) granska Sveriges uppgifter om beräknad retention för de berörda reningsverken. Granskningen innebar ett fördelaktigt utlåtande om beräkningsmetoden i sig och om de retentionsvärden som Sverige hade angivit, med undantag för retentionsvärdet för Arvika. I januari 2019 lämnade regeringen in kompletterande uppgifter för Arvika som förklarade att NIVA inte hade använt sig av nyare, mera tillförlitliga retentionsberäkningar för Arvika.

Kommissionens beslut att lägga ner detta överträdelseärende framgår på kommissionens webbsida om status i överträdelseärenden³. Det kan inte förväntas någon ytterligare motivering till detta beslut.

Vi hoppas att denna information i någon mån klargör läget, men vi står till förfogande om ni har frågor.

---

³ https://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/index.cfm?lang_code=EN&typeOfSearch=false&active_only=0&noncom=0&r_dossier=20022130&decision_date_from=&decision_date_to=&title=&submit=Search

Kontaktuppgifter:

Anna Peters anna.peters@naturvardsverket.se, 010-698 15 38

Anna Maria Sundin annamaria.sundin@naturvardsverket.se, 010- 698 11 79

Bästa hälsningar

Anna Peters och Anna Maria Sundin
Kretsloppsenheten

Sändlista:

Ludvika kommun

Fagersta kommun

Enköpings kommun

Örebro kommun

Lindesbergs kommun

Arvika kommun

Jönköpings kommun

Länsstyrelsen Dalarna

Länsstyrelsen Västmanland

Länsstyrelsen Uppsala

Länsstyrelsen Örebro

Länsstyrelsen Värmland

Länsstyrelsen Jönköping

Svenskt Vatten, Peter Sörngård